

Spuščanje barčic in praznovanje začetka pomladi

GREGORJEVO (12. MAREC)

»Na predvečer sv. Gregorja o zdrave Mariji napravijo fantje na malo diljco nekoliko smole, jo zažgejo ter jo na vodo postavijo, da goreča odplava. To je slika pregovora: 'Sv. Gregor luč v vodo verže', ker od zdaj do sv. Mihaela čevljarji, krojači in muškre, ki po šterah šivat hodijo, ne šivajo več pri luči, ampak le pri dnevni svetlobi, od jutra do večera. Sv. Gregorja štejejo v naših krajih za prvi pomladanski dan. Ljuba pomlad! ...« [32].

*Spuščanje barčic
po Gradaščici
v ljubljanskem
predelu Trnovo.*

Praznovanje GREGORJEVEGA se je po osamosvojitvi Slovenije močno razširilo in velja danes za začetek pomladi. Tega ne moremo pripisati oziranju v davno preteklost in tradiciji starega julijanskega koledarja, ampak predvsem vedno bolj priljubljenemu spuščanju osvetljenih malih splavov in drugih plovil na predvečer gregorjevega po rekah in potokih v mestih, trgih in vaseh. Navada, ki je bila prvotno značilna predvsem za stara rokodelska središča na Gorenjskem, se je razširila v urbana okolja in dobila svoje mesto celo v šolskih programih ter koledarjih. Otroci izdelujejo plovila pri likovni in tehniški vzgoji. Nekoliko manj razveseljiva pri tem je uporaba temeljnega gradiva, pogosto stiropornih plošč zaradi dobre plovnosti; žal pa taka plovila prispevajo k onesnaževanju rečnih obrežij.

Pred nekaj leti so spuščanje osvetljenih plovil ali *gregorčkov* uvedli v **Ljubljani**, in sicer na Gradaščici, ki je bila do začetka 60. let 20. stoletja izjemno naravna mestna rečica. Njena obrežja je oblikoval arhitekt Jože Plečnik. Danes je podobna le še nekakšnemu odprtemu 'kanalu', saj se je s podrtjem Plečnikove zapornice pred izlivom v Ljubljanico njena gladina znižala za

